Поводом 157 година од рођења Николе Тесле Савез иноватора РС свечано ће обиљежити годишњицу рођења Николе Тесле у Бијељини 9. јула, и Бањој Луци 10. јула 2013. године.

Удружење иноватора регије Бијељина у сарадњи са ЈУ Центром за културу "Семберија" и Удружењем "Теслијанум" организоваће у Градској галерији изложбу експоната - радова ученика школа и чланова Удружења. Отварање изложбе предвиђено је за 9 јули 2013 у 20.00, а изложба ће трајати до 17 јула 2013. године.

Удружење иноватора Града Бања Лука у сарадњи са Електрокрајином Бања Лука обиљежавање ће обавити 10 јула 2013. године полагањем цвијећа код бисте Николе Тесле, паљењем свијеће у Храму Христа Спаситеља и дружењем у просторијама Савеза иноватора РС.

Посебан прилог посвећен за Дане Николе Тесле у Републици Српској је поставка на сајту Савеза научно-стручног чланка **"ПАТЕНТИ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ"**, ауторице др Снежане Шарбох из Београда. Др Снежана Шарбох је и ауторица књиге која је издата под истим називом.

ПАТЕНТИ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ др Снежана Шарбох

Мада је протекло више од шездесет година од смрти Николе Тесле у Њујорку 7. јануара 1943. године, његов живот и дело још увек привлаче знатну пажњу и предмет су бројних истраживања која су резултирала обимном литературом која се бави њиховим различитим аспектима. Упркос томе, изузетно мали број радова се односи на Теслину активност на заштити његових проналазака и уопште на његову делатност повезану са облашћу индустријске својине.

Један од радова који се ипак баве овим питањем је "Каталог Теслиних патената" [5]. У овој публикацији објављене су листа патената које је Тесла добио у Сједињеним Америчким Државама, као и листа патената које је добио у другим земљама, а које су саставили Радмила Дугић и Бранимир Јовановић. У уводном тексту под називом "Патенти Николе Тесле" проф. др. Александра Маринчића наводи се да је укупан број патената који су Тесли издати у САД према евиденцији Музеја Николе Тесле 112, при чему се такође напомиње да је у поменутој листи садржан и патент бр. 613,819 одобрен за проналазак под називом "Filings tube", упркос томе што нису постојали поуздани подаци да је издат Тесли.

У току 1992. и 1993. године у Музеју Николе Тесле боравила је група стручњака - патентних инжењера тадашњег Савезног завода за патенте која је имала задатак да проучи и анализира архивски материјал који се тамо чува и да на бази тога састави списак свих Теслиних патената, као и да утврди да ли је било његових пријава патената које су биле поднете, а за које нису одобрени патенти, те да испита да ли је било припремљених пријава патената које нису никада ни биле поднете. Вишемесечни рад групе коју су сачињавали др Иван Жупунски, др Снежана Шарбох, мр Богдан Тодоров,

Љиљана Ковачевић, Јован Перић и Слободан Стојковић резултирао је обимним материјалом, али стицајем околности он није био систематизован, нити публикован.

Имајући у виду значај спроведеног истраживања, јер су Теслину заоставштину по први пут анализирали наши експерти из области индустријске својине, као и неопходност формирања потпуне и тачне листе Теслиних патената, прихватила сам се задатка да као један од оних који су били непосредни учесници овог истраживања прикупљени материјал обрадим и добијене резултате учиним доступним стручној, а и широј јавности. На тај начин је прво настала следећа листа која садр'и Теслине патенте који су били регистровани у САД.

Табела 1: Листа Теслиних патената који су били регистровани у САД

ред. број подношења пријаве патента пријаве патента регистрације патента регист. патента	назив проналаска	датум пријаве патента	број измене у току поступка по пријави патента	датум измене	број измене	врста измене	датум регистрације патента	број патента
1.	Electric-Arc Lamp	30.03.1885.						160,574
2.	Commutator for Dynamo-Electric Machines	06.05.1885.						164,534
3.	Regulator for Dynamo-Electric Machines	18.05.1885.						165,793

4.	Regulator for Dynamo-Electric Machines	01.06.1885.	167,136
5.	Electric-Arc Lamp	13.07.1885.	171,416
6.	Dynamo-Electric Machine	14.01.1886.	188,538/ 188,54
7.	Regulator for Dynamo-Electric Machines	14.01.1886.	188,539
8.	Thermo-Magnetic Motor	30.03.1886.	197,115
9.	Commutator for Dynamo-Electric Machines	30.04.1887.	236,711
10.	Pyromagneto-Electric Generator	26.05.1887.	239,481

11.	Electro-Magnetic Motor	12.10.1887.	252,132
12.	Electrical Transmission of Power	12.10.1887.	252,132
13.	Electro-Magnetic Motor	30.11.1887.	256,561
14.	Electro-Magnetic Motor	30.11.1887.	256,562
15.	Electrical Transmission of Power	30.11.1887.	256,562
16.	System of Electrical Distribution	23.12.1887.	258,787

17.	Method of Converting and Distributing Electric Currents	23.12.1887	258,787
18.	System of Electrical Distribution	10.04.1888.	270,187
16.	Dynamo-Electric Machine	23.04.1888.	271,626
20.	Regulator for Alternate-Current Motors	24.04.1888.	271,682
21.	Dynamo-Electric Machine	28.04.1888.	272,153
22.	System of Electrical Transmission of Power	15.05.1888.	273,992
23.	Alternating Motor	15.05.1888.	273,993

24.	Electrical Transmission of Power	15.05.1888.	273,993
25.	Dynamo-Electric Machine or Motor	15.05.1888.	273,994
26.	Electro-Magnetic Motor	20.10.1888.	288,677
27.	Electrical Transmission of Power	08.12.1888.	293,051
28.	System of Electrical Power Transmission	08.12.1888.	293,052
29.	Electro-Magnetic Motor	08.01.1889.	295,745

30.	Method of Operating Electro-Magnetic Motors	13.02.1889.	300,220
31.	Method of Electrical Power Transmission	14.03.1889.	303,251
32.	Dynamo-Electric Machine	23.03.1889.	304,498
33.	Electro-Magnetic Motor	06.04.1889.	306,165
34.	Electro-Magnetic Motor	20.05.1889.	311,413
35.	Method of Operating Electro-Magnetic Motors	20.05.1889.	311,414
36.	Electro-Magnetic Motor	20.05.1889.	311,415

37.	Electro-Magnetic Motor	20.05.1889.	311,416
38.	Electro-Magnetic Motor	20.05.1889.	311,417
39.	Electric Motor	20.05.1889.	311,418
40.	Electro-Magnetic Motor	20.05.1889.	311,419
41.	Electro-Magnetic Motor	20.05.1889.	311,420
42.	Method of Obtaining Direct from Alternating Currents	12.06.1889.	314,069

43.	Armature for Electric Machines	28.06.1889.	315,937
44.	Alternating-Current Electro-Magnetic Motor	26.03.1891.	345,388
45.	Alternating-Current Motor	26.03.1890.	345,389
46.	Electrical Transformer or Induction Device	26.03.1890.	345,390
47.	Electro-Magnetic Motor	04.04.1890.	346,603
48.	Method of Operating Arc Lamps	01.10.1890.	366,734
49.	Alternating-Electric-Current Generator	15.11.1890.	371,554

50.	Electro-Magnetic Motor	27.01.1891.	379,251
51.	Method of and Apparatus for Electrical Conversion and Distribution	04.02.1891.	381,182
52.	Electrical Meter	27.03.1891.	386,666
53.	System of Electric Lighting	26.04.1891.	390,414
54.	Electric Incandescent Lamp	14.05.1891.	392,669
55.	Electro-Magnetic Motor	13.07.1891.	399,312
56.	Electrical Condenser	01.08.1891.	401,356

57.	Incandescent Electric Light	02.01.1892.	416,772
58.	Electrical Conductor	02.01.1892.	416,773
59.	Electric Railway Systems	02.01.1892.	416,774
60.	Coil for Electro-Magnets	07.07.1893.	479,804
61.	Means for Generating Electric Currents	02.08.1893.	482,194
62.	Electric Generator	19.08.1893.	483,562

63.	Reciprocating Engine	19.08.1893.	483,563
64.	Electrical Meter	15.12.1893.	493,739
65.	Steam Engine	29.12.1893.	495,079
66.	Apparatus for Producing Electric Currents of High Frequency and Pote	22.04.1896.	588,534
67.	Apparatus for Producing Ozone	17.06.1896.	595,927
68.	Electrical Condenser	17.06.1896.	595,928
69.	Method of Regulating Apparatus for Producing Currents of High Frequ	21.06.1898.	596,262

70.	Method of and Apparatus for Producing Currents of High Frequency	06.07.1896.	568,180
71.	Apparatus for Producing Electrical Currents of High Frequency	06.07.1896.	568,552
72.	Apparatus for Producing Electric Currents of High Frequency	06.09.1896.	604,723
73.	Apparatus for Producing Currents of High Frequency	13.10.1896.	609,292
74.	Manufacture of Electrical Condensers,	05.11.1896.	Coils etc. 611,126
75.	Electrical Igniter for Gas-Engines.	17.02.1897.	623,832

76.	Electrical Transformer	20.03.1897.	628,453
77.	Electric-Circuit Controller	03.06.1897.	639,227
78.	System of Transmission of Electrical Energy	02.09.1897.	650,343
79.	Apparatus for Transmission of Electrical Energy	02.09.1897.	650,343
80.	Electrical-Circuit Controller	02.12.1897.	660,518
81.	Electrical-Circuit Controller	10.12.1897.	661,403
82.	Electrical-Circuit Controller	28.02.1898.	671,897

83.	Electric-Circuit Controller	12.03.1898.	673,558
84.	Electric-Circuit Controller	12.03.1898.	673,559
85.	Electric-Circuit Controller	12.03.1898.	673,560
86.	Electric-Circuit Controller	19.04.1898.	678,127
87.	Method of and Apparatus for Controlling the Mechanism of Moving Ves	01.07.1898.	684,934
88.	Method of Intensifying and Utilizing Effects Transmitted through Natura	24.06.1898.	721,796

89.	Apparatus for Utilizing Effects Transmitted from a Distance, Tra	24.06.1899.	721,799 Receiv
ОБНОВЉЕНА	29.05.1901.	62,317	
90.	Method of Utilizing Effects Transmitted through the Natural Me	01.08.1899.	725,749 dia
91.	Apparatus for Utilizing Effects Transmitted through Natural Me	01.08.1899.	725,748 dia
ОБНОВЉЕНА	29.05.1901.	62,318	
92.	Means for Increasing the Intensity of Electrical Oscillations	21.03.1900.	9,591
93.	Art of Transmitting Electrical Energy through the Natural Medi	16.05.1900.	11,865 ums
94.	Methods of Insulating Electric Conductors	15.06.1900.	20,405
95.	System of Signaling	16.07.1900.	23,847

96.	Method of Signaling	16.07.1900.	23,847
97.	Method of Insulating Electric Conductors	14.08.1900.	655,838
98.	Apparatus for Utilization of Radiant Energy	21.03.1901.	52,153
99.	Method of Utilizing Radiant Energy	21.03.1901.	52,154
100.	Apparatus for Transmitting Electrical Energy	18.01.1902.	90,245
101.	Fluid Propulsion	21.10.1909.	523,832

102.	Turbine	21.10.1909.	523,832
103.	Fountain	28.10.1913.	797,718
104.	Speed-Indicator	29.05.1914.	841,726
105.	Valvular Conduit	21.02.1916.	79,703
106.	Lightning Protector	06.05.1916.	95,830
107.	Flow Meter	18.12.1916.	137,688
108.	Frequency Meter	18.12.1916.	137,689

109.	Ship's Log	18.12.1916.	137,690
110.	Speed-Indicator	18.12.1916.	137,691
111.	Method of Aerial Transportation	03.09.1921.	499,519
112.	Apparatus for Aerial Transportation	04.10.1927.	223,915

Напомене:

1 У случајевима у којима се назив проналаска у пријави патента и у регистр
2 За издвојене пријаве патената су као датум подношења и број пријаве на
3 У случајевима када је поступак по пријави обустављен нпр. због неплаћан
4 Ако је носилац патента сматрао да опис проналаска треба кориговати у ц
5 Ако би дошао до усавршавања проналаска који је већ заштитио патентом,

Као што се из приказане листе види, Тесла је имао 112 регистрованих америчких патената. У

У односу на листу публиковану у "Каталогу Теслиних патената" извршене су одређене корекциј

Наведеној листи Теслиних америчких патената је придодат и податак о вероватно једином жиг

назив жига	датум подношења пријаве жига	број пријаве жига	датум регистрације

FACTOR AUCTUS	23.06.1938.	407,826	21.11.1939.

Што се тиче патената које је Тесла добио у другим земљама, у поменутом "Каталогу Теслиних патената" је објављена листа која садржи 109 патената, који су признати у 25 различитих земаља. У тексту "Патенти Николе Тесле" у поменутом "Каталогу Теслиних патената" проф. др. Александар Маринчић наводи да на листи патената који су Тесли признати у земљама изван САД "нема патената из области електроенергетике и да се први патенти односе на Теслин варнични осцилатор из године 1891". Међутим, са правом се сумњало да публикована листа није коначна.

Савезни завод за патенте се обратио Европском заводу за патенте са молбом да му достави копије Теслиних патената којима располаже, што је ЕЗП и учинио, чиме се дошло до нових података. Рад на даљој допуни листе који је настављен после тога био је базиран искључиво на волонтерском раду појединаца из првобитно формиране групе (С. Шарбох и С. Стојковић), али је ипак резултирао подацима и комплетним списима патената Николе Тесле који до сада нису били познати.

Актуелна листа патената Николе Тесле садржи 183 патента из 26 различитих земаља. Предмет заштите овим патентима представљају проналасци који су пре тога већ били пријављени за заштиту у САД или у Великој Британији.

Увидом у ову листу може се уочити да међу наведеним патентима из других земаља осим САД има и оних који за предмет имају проналаске из области електроенергетике, а за које су пријаве поднете 1891. године и раније. Тиме је дефинитивно оповргнуто досадашње мишљење да на листи патената који су Тесли признати у земљама изван САД нема патената из области електроенергетике и да се први патенти у њима односе на Теслин варнични осцилатор из 1891. године. На тај начин је бачено потпуно ново светло на Теслину активност на заштити његових проналазака, јер се показало да је та активност изван САД започела знатно раније него што се досада претпостављало (први патенти у САД датирају из 1885. године, а први патенти из других земаља потичу већ из 1886. године), као и да је њен обим био веома значајан, јер је обухватао и већи број земаља и више проналазака од онога што је досада било познато.

Тесла је имао 116 основних патената, то јест патената добијених на основу прве поднете пријаве за одговарајући проналазак или групу проналазака, од чега је 109 америчких патената и 7 британских, којима је заштитио укупно 125 својих различитих проналазака. Такође је утврђено да је Тесла имао 179 аналогних патената за своје основне патенте ових патената (укључујући ту и допунске и реиздате патенте), што значи да је за своје проналаске Тесла добио укупно 295 патената у 26 различитих земаља света.

Са великом извесношћу се може тврдити да је листа основних Теслиних патената

коначна, као и листа пролазака које је Тесла заштитио основним патентима. Међутим, сасвим је извесно да листа Теслиних аналогних патената увек није коначна. Да би се она комплетирала више нису довољни само напори појединаца, већ је неопходно учешће и одговарајућих институција, чиме би се адекватно одужили овом непоновљивом великану.

Литература:

[1] "Амерички патенти Николе Тесле", мр Снежана Шарбох, Гласник интелектуалне својине 4/99.
[2] "Патенти Николе Тесле регистровани у другим земљама осим САД", мр Снежана Шарбох, Гласник интелектуалне својине 4/03.
[3] "Допуна листе патената Николе Тесле регистрованих у другим земљама осим САД", мр Снежана Шарбох, Гласник интелектуалне својине 3/04.
[4] "Дело Николе Тесле", Славко Бокшан, издање САН, Београд, 1950.
[5] "Каталог Теслиних патената", Музеј Николе Тесле, Београд; Савезни завод за патенте, Београд; Проналазаштво, Београд; Центар за радничко стваралаштво, Ријека, 1987.
[6] Веб сајт Немачког завода за патенте и жигове http://depatisnet.dpma.de.
[7] "Nikola Tesla - Lectures, Patents, Articles", Музеј Николе Тесле, Београд, 1956.
[8] "Никола Тесла - патенти", томови I-IV, Завод за ухбенике и наставна средства, Београд, 1996.
[9] "Патенти Николе Тесле – ка коначној листи", мр Снежана Шарбох, Музеј Николе Тесле, Београд, 2006.